د مسلمان په ژوند کې د عبادتاتو ښې پایلې

لیکوال: عبدالمحسن عباد البدر

Ketabton.com

ژباړه: شکرالله رسولي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

(c) ketabton.com: The Digital Library

عنوان	د مطالبو نوملړ	صفحه

عبادت څه ته وائي ؟: 4

د عبادت د قبلیدو دوه شرطونه: 5

د بدعت بدي: 6

صحیح ایمان او تقوا د بنه ژوند دوه اسباب : 9

د استغفار د ویلو فایدې: 12

د مسلمان په ژوند کې د صالح عمل فایدې: 13

د مسلمان په ژوند کې د لمانځه غوري پایلي: 15

د مسلمان په ژوند کې د زکاة ورکولو ګټې: 16

د مسلمان په ژوند کې د روژې نیولو ښې پایلي: 17

د حج فریضه د مسلمان په ژوند کې: 18

(c) ketabton.com: The Digital Library

الحمد لله نحمده ونستعينه ونستغفره، ونعوذ بالله من شرور أنفسنا ومن سيِّئات أعمالنا، مَن يهده الله فلا مُضلَّ له، ومَن يضلل فلا هادي له، وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له، وأشهد أن محمداً عبده ورسوله، أرسله بالهدى ودين الحقِّ ليُظهره على الدِّين كلِّه، فبلَّغ الرسالةَ وأدَّى الأمانةَ، ونصحَ الأمَّةَ، اللَّهم صل وسلم وبارك عليه، وعلى آله وأصحابه، ومَن سلك سبيلَه واهتدى بهديه إلى يوم الدِّين.

عبادت څه ته وائي؟:

عبادت يو جامع نوم دی، هر هغه څه ته شامل دی چې الله تعالی يې خوښوي او وربانديې راضي کيږي که هغه ظاهري او باطني اقوال وي او که اعمال ، عبادت د لوی اهميت څخه برخمن دی، د همدې موخې لپاره الله تعالی مخلوق پيدا کړ، رسولان يې ورته راوليږل، تر څو د الله تعالی په عبادت يې امر کړئ او د غيرالله د عبادت څخه يې رامنع کړي، الله سبحانه و تعالی فرمايلي دي: {وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالأِنْسَ إِلاَّ لِيَعْبُدُونِ}. (الذاريات:۵۶).

ژباړه: ما پيريان او انسانان زما د عبادت پرته د بل څه لپاره نه دي پيدا کړي.

يعني الله تعالی دوی د دې لپاره پيدا کړي دي چې پخپل عبادت امر ورته وکړي او د نافرمانۍ څخه يې را منع کړي.

الله سبحانه وتعالی فرمايلي دي: {وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولاً أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ}. (النحل:۳۶).

ژباړه: موږ په هر امت کي يو پيغمبر ليږلی، او د هغه په وسيله مو ټول خبر کړل چې: د الله بندګي وکړئ او د طاغوت له بندګۍ څخه ځان وژغورئ.

او الله سبحانه وتعالی فرمايلي دي: {ومَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ}. (الانبياء:۲۵).

ژباړه: موږ چې ستا څخه مخکې هر پيغمبر ليږلی دی، هغه ته مو همدغه وحيي کړې ده، چې زما څخه پرته بل اله (د عبادت لايق) نسته، نو تاسي همدا زما بندګي وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبادت ډېر اقسام او برخي لري؛ لکه ويره، امید ،توکل،مینه،انابت،غيبي کومک غوښتل، د کومک لپاره فرياد، قرباني، نذر او داسي نور د عبادت مختلف ډولونه. همدا ډول د عبادت له جملې څخه؛ د اسلام پنځه ارکان دي چې د جبرائيل عليه السلام په مشهور حديث کې بيان سوي دي، کله چې يې د رسول الله صلى الله عليه وسلم څخه د اسلام په اړه پوښتنه وکړه نو نبي عليه الصلاة والسلام ورته وويل: (أشهد أن لا إله إلا الله و أشهد أن محمداً رسول الله) دا چې ته دا ګواهي ورکړې چې د الله تعالى څخه ماسيوا بل څوک د عبادت لايق نسته، او محمد صلى الله عليه وسلم د الله تعالى استازى دى، او لمونځ وکړې، زکات اداء کړې، د رمضان د مياشتې روژه ونيسې، او که دي توان او طاقت وي نو د بيت الله حج وکړې. (رواه مسلم، کتاب الايمان).

د عبادت د قبليدو دوه شرطونه:

عبادت هغه وخت قبليږي چې دوه شرطه پکښې نغښتي وي، **اول: اخلاص:** يعني عمل بايد خاص د الله تعالى د رضاء او يوازي بايد د الله تعالى لپاره وي، **دوهم:** په عمل کې بايد يوازي د نبي عليه الصلاة والسلام اتباع او پيروي وي، په عمل کې بايد خامخا اخلاص موجود وي، يعني يوازي به دا عمل د الله رضاء لپاره وي د بل چا رضاء به پدې عمل کې شريکه نه وي، ځکه چې د عبادت يوه زره هم د الله تعالى ماسيوا د بل چا لپاره نه کيږي.

دشهادتينو يعني د (أشهد أن لا إله إلا الله و أشهد أن محمداً رسول الله) د ويلو غوښتنه او مقصد دادى؛ چې عبادت به يوازي د الله تعالى لپاره خاص وي او يوازي به د رسول الله صلى الله عليه وسلم متابعت او پيروي پکښې نغښتې وي ، عبادت هغه وخت عبادت شمېرل کيږي چې د الله عزوجل د را استول سوي پيغمبر صلى الله عليه وسلم په طريقه برابر وي.

د (أشهد أن لا إله إلا الله) يعني (زه پدې شاهدي اداء کوم چې نسته لايق د عبادت مګر يو الله دى) د همدې کلمې د ويلو مقصد او غوښتنه داده چې د هر ډول عبادت لايق او مستحق د الله عزوجل څخه پرته بل څوک نه دى.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدعت بدي:

او د شهادت دوهمه برخه (أشهد أن محمداً رسول الله) يعني (زه په دې خبرې شاهدي ورکوم چې محمد صلى الله عليه وسلم د الله تعالى ريښتنى استازى دى)، دا غوښتنه کوي چې هر عبادت بايد د همدې استازي او رسول په طريقه وي.

نو عبادت بايد په هغه طريقه ترسره نسي چې الله تعالى نازله کړې نه وي لکه په بدعتي طريقې سره عبادت کول يا په دين کې نوي کارونه ايجادول، بلکه عبادت بايد د سنت موافق وي، نو خلاصه خبره داده چې د (أشهد أن لا إله إلا الله) غوښتنه داده چې هر عبادت بايد يوازي او يوازي د الله تعالى لپاره وي، او د (أشهد أنّ محمداً رسول) غوښتنه داده چې هر عبادت بايد د همدې رسول په طريقه برابر ترسره سي.

خو کله چې يو له دې دوو شرطو څخه موجود نه وي، يا اخلاص موجود نه وي يا د رسول صلى الله عليه وسلم په طريقه نه وي، يا دواړه نه وي، نو پداسي حال کښې همدا عمل خپله پر عمل کونکي باندې رد دى، او د الله تعالى په نزد قبول نه دى، الله تعالى فرمايلي دي: {وَقَدِمْنَا إِلَى مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَنْثُوراً}. (الفرقان:٢٣).

ژباړه: او هر څه چې د هغو کړه وړه دي موږ به هغه را واخلو، د دوړې په څير به يې والوزوو.

د اخلاص د نه شتون له کبله عمل ردیږي، او رسول الله صلى الله عليه وسلم د هغه عمل په اړه فرمايلي دى چې پر بدعت بناء وي: (مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ فِيهِ، فَهُوَ رَدٌّ)(چا که زموږ په دې دين کښې داسي عمل ترسره کړ چې په دين کښې نه ؤ نو هغه رد او مردود دى). (صحيح البخاري،: بَابُ إِذَا اصْطَلَحُوا عَلَى صُلْحِ جَوْرٍ فَالصُّلْحُ مَرْدُودٌ ، سنن ابي داود:باب في لزوم السنة).

په صحيح مسلم کې بل روايت داسي راغلى دى: (مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ) (چا که يو عمل ترسره کړ او پر هغه زموږ حکم نه ؤ نو هغه عمل رد دى). يعني نه قبليږي.

(صحيح مسلم: بَابُ نَقْضِ الْأَحْكَامِ الْبَاطِلَةِ، وَرَدِّ مُحْدَثَاتِ الْأُمُورِ).

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدا شان رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: (فَإِنَّهُ مَنْ يَعِشْ مِنْكُمْ بَعْدِي فَسَيَرَى اخْتِلَافًا كَثِيرًا، فَعَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي وَسُنَّةِ الْخُلَفَاءِ الْمَهْدِيِّينَ الرَّاشِدِينَ، تَمَسَّكُوا بِهَا وَعَضُّوا عَلَيْهَا بِالنَّوَاجِذِ، وَإِيَّاكُمْ وَمُحْدَثَاتِ الْأُمُورِ، فَإِنَّ كُلَّ مُحْدَثَةٍ بِدْعَةٌ، وَكُلَّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ).(سنن ابي داود: بَابٌ فِي لُزُومِ السُّنَّةِ ، و صححه الالباني.)۔

ژباړه: (یقیناً څوک چې زما څخه وروسته ژوندی وي نو ژر دی چې ډېر اختلاف به ووینې، نو پر تاسو دا لازمي ده چې زما سنت عملي کړئ او د خلفاء مهدینو او راشدینو سنت عملي کړئ، پدې سنتو باندي منګولي ټینګي کړئ او نواجذ غاښونه وربانديې راتاو کړئ، ځانونه په دین کې د نو کارو څخه وساتئ، یقیناً هر نوی کار په دین کې بدعت دی، او هر بدعت ګمراهي ده).

او نبي علیه الصلاة والسلام د(۷۳) درو اویا ډلو په حدیث کې دا خبره څرګنده کړې ده چې دوو اویا ډلې به جهنم ته ننوزي او یوه ډله به نجات او خلاصون پیدا کوي، او رسول الله صلى الله عليه وسلم دا خبره هم بیان کړې ده چې هغه ډله چې د اور څخه به نجات پیدا کوي هغه فرقه به ناجیه وي، او دا هغه کسان دي چې د رسول الله صلى الله عليه وسلم او د صحابه کرامو رضي الله عنهم اجمعین پر لار روان وي.

امام مالک بن انس رحمة الله علیه فرمایلي دي: ددې امت اخیر به په هغه څه اصلاح کیږي په کوم څه چې مخکنۍ خلک اصلاح سوي وه، او بیا فرمایې: چا که په اسلام کې یو داسې عمل ایجاد کړ چې په اسلام کې یې دلیل موجود نه ؤ او ده همدا نوی کار ښه ګڼلی نو په حقیقت کې ده پر نبي علیه الصلاة والسلام باندي د خیانت ګمان وکړ. الله تعالى فرمایې: {الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ}.(المائده:۳).

ژباړه: نن مې تاسو ته ستاسو دین مکمل کړ.

که په هغه ورځ یو کار دین نه ؤ نو نن ورځ هم دین نه ګڼل کیږي. (الاعتصام د شاطبي:ج۱/ص۲۸).

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوازي د نيت او ارادې په صفا والي باندي عمل نه قبليږي، تر څو چې دليل وربانديموجود نه وي، رسول الله صلى الله عليه وسلم ته يوه صحابي وويل: (فَإِنِّي نَسَكْتُ شَاتِي قَبْلَ الصَّلاَةِ، قَالَ: «شَاتُكَ شَاةُ لَحْمٍ). (صحيح البخاري: بَابُ الأَكْلِ يَوْمَ النَّحْرِ).

ژباړه: ما د اختر د لمانځه مخکې قرباني وکړه، نو نبي عليه الصلاة والسلام ورته وويل: ستا پسه د غوښو پرته د بل څه لپاره نه دی). يعني دا قرباني نه ده، ځکه چې د رسول الله صلى الله عليه وسلم د طريقې او سنت خلاف ده، سنت دادی چې لمړی د اختر لمونځ ترسره سي بيا قرباني وکړل سي، نو د لمانځه مخکې قرباني معتبره نه ده.

حافظ ابن حجر عسقلاني په فتح الباري د بخاري په شرح کې فرمايې: شيخ ابومحمد بن ابي جمره فرمايلي دي: ددې حديث څخه دا خبره معلومه سوه چې که عمل د نبه او صفا نيت موافق هم وي خو چې د شريعت مخالف وي بيا هم نه صحيح کيږي. عبدالله ابن مسعود رضي الله عنه د رسول الله صلى الله عليه وسلم ريښتنی ملګری داسي مسجد ته داخل سو چې خلګو په مسجد کې حلقه جوړه کړې وه، او د هر يوه سره يو څه کوچنۍ ډبرې وي، په دوی کې يو سړي وويل: سل واره (سبحان الله) وايا ست، سل واره (لااله الاالله) وايا ست، سل واره (الله اکبر) وايا ست، يعني د ډبرو په شمېرولو سره يې عبادت او ذکر کاوه، تر څو چې عبدالله ابن مسعود رضي الله عنه د دوی سر ته ودريدی او وې ويل: دا تاسو څه کوئ؟، دوی وويل: اې د عبدالرحمن پلاره! د ډبرو په شمار سره (الله اکبر، لا اله الا الله او سبحان الله) وايو، ده ورته وويل: خپل ګناهونه وشمارئ زه ستاسو لپاره ضامن يم چې ستاسو نيکياني به ضايع نسي، هلاکت دی، اې د محمد (صلى الله عليه وسلم) امته! تاسو څومره پر خپل هلاکت تيزي کوی! دغه ستاسو د نبي صلى الله عليه وسلم ملګري په ګڼ شمار ژوندي دي، او تر اوسه د رسول الله صلى الله عليه وسلم کالي لا نه دي زاړه سوي، لوښي يې نه دي مات سوي، زما دي قسم په هغه رب وي چې زما نفس يې په لاس کې دی، تاسو د هدايت څخه په ډک ملت باندي ياست، او يا دا چې د ګمراهۍ د دروازې خلاصونکي ياست؟! دوی وويل: په الله تعالى قسم اې د عبدالرحمن پلاره ! موږ د خير پرته بله اراده نه لرل، عبدالله ابن مسعود رضى الله عنه ورته وويل: ډېرو د خير اراده کونکو ته به خير هيڅکله و نه رسيږي. (الدارمي: بَابٌ فِي كَرَاهِيَةِ أَخْذِ الرَّأْيِ وصححه الالباني).

(c) ketabton.com: The Digital Library

صحيح ايمان او تقوا د ښه ژوند دوه اسباب :

په عبادت کي د سيني خلاصوالی، د حالت ښه والی، د رزق پراخي، سلامتي، راحت او اطمينان او داسي نوري بې شماره ښې پايلي او تاثيرات نغښتي دي.

په زياتو قرآني اياتو او نبوي احاديثو کي د عبادت د کولو تاثيرات او ښې نتيجې رانقل سوي دي، ځکه تقوا او صالح اعمال د دنيا او اخيرت سعادت او خوشبختي ده.

الله تعالی فرمايي: {وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَى آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَرَكَاتٍ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ}.(الاعراف:۹۶).

ژباړه: که د سيمو خلکو ايمان راوړی وای او د پرهيزګاری کړنلاره يې غوره کړې وای، نو موږ به پر هغو د اسمان او ځمکي د برکتونو دروازې پرانيستي وای.

دا ايت د عبادت پر ګټورو او ښو پايلو مشتمل دی، يعني چا که تقوا کول او پر الله تعالی يې ايمان راوړ، نو الله تعالی به ده ته ثابت قدمي ورکړي، په دنيا کي به حلال رزق ورکړي، د اسمان او مځکي برکتونه به ورباندي را خلاص کړي، د اسمانه به باران را نازل کړي، او د مځکي به نباتات او مختلفي خزاني را وباسي.

الله تعالی د اهل کتابو په اړه فرمايي: {وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُوا التَّوْرَاةَ وَالإِنْجِيلَ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ لأَكَلُوا مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ}. (المائده:۶۶)

ژباړه: کچيري دوی تورات او انجيل او هغه څه چې دوی ته نازل سوي دي نافذ کړي وای، چې د دوی د رب له لوري ورته لېږل شوي وه، نو د دوی لپاره به له پاسه روزي اوږدله او له لاندي به راخوتېدله.

يعني هغه رزقونه چې الله تعالی يې د اسمانه د باران په سبب رالېږي، او د ځمکي څخه نبات او کښتونه را زرغونوي، همداسي د مځکي څخه خزاني هم راباسي دا هر څه هغه وخت کيدای سوای چې اهل کتابو الهي کلام تطبيق او عملي کړی وای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پدې دوو ایاتونو کې الله تعالی د کلیو د اوسیدونکو او د اهل کتابو د ایمان او تقوا یادونه وکړه، چې په دنیا کې به سعادت او پراخ ژوند ورکړي، مګر اخروي ثواب او اجر د متقي مؤمنانو لپاره دی، الله تعالی په قرانکریم کې فرمایلي دي: {وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْكِتَابِ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَكَفَّرْنَا عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَأَدْخَلْنَاهُمْ جَنَّاتِ النَّعِيمِ}. (المائده:۶۵).

ژباړه: که دغو اهل کتابو ایمان راوړی وای او له الله تعالی څخه یې وېره کړې وای؛ نو موږ به د دوی ګناهونه ور رژولي وای او دوی به مو له نعمتونو څخه ډکو جنتونو ته ننیستلي وای.

په بل ایت کې الله تعالی فرمایې: {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلاً سَدِيداً}. (الاحزاب:۷۰).

ژباړه: اې مؤمنانو! د الله څخه ووېرېږئ او سیده خبره کوئ.

تقوا، حقه او مسقیمه وینا هغه لوی عبادت دی چې تر سره کونکو ته یې الله تعالی دوه غوره او لوی نعمتونه ورکوي، لکه څنګه چې الله تعالی فرمایې: {يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزاً عَظِيماً}. (الاحزاب:۷۱).

الله تعالی به ستاسو عملونه سم کړي او ستاسو ګناهونه به معاف کړي هر څوک چې د الله او د هغه د رسول اطاعت وکړي هغه په لوې کامیابۍ سره کامیاب سو.

د عملونو اصلاح کول او د ګناهونو معافول هغه لوی او ستري پایلي دي چې الله تعالی یې و مسلمان ته د عبادت له کبله په دنیا او اخرت کې ورکوي.

الله تعالی فرمایې: {مَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجاً وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لا يَحْتَسِبُ}. (الطلاق:۲-۳).

ژباړه: چا که د الله تعالی څخه وېره وکړه، الله تعالی به د هغه لپاره له ستونزو څخه د وتلو کومه لاره پیدا کړي، او هغه ته به له داسي لاري څخه روزي ورکړي، چې هغه لوري ته یې ګومان هم نه وي.

ددې ایت څخه معلومه سوه چې تقوا او پرهیزګاري د الله تعالی عبادت او طاعت ته وایې، یعني کله چې یې امرونه پرځای سي او د نواهیو څخه یې پرهیز وکړل سي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تقوا ثمره او پايله داده چې الله تعالى به دده هر ډول ستونزي حل کړي، کړاونه به يې سپک کړي، او بې ګمانه او بې فکره به حلال رزق ورکړي. او په بل ايت کې فرمايې: {وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مِنْ أَمْرِهِ يُسْراً}. (الطلاق:۴).

ژباړه: څوک چې د الله څخه وويريږي، الله عزوجل يې په کار کې اسانتيا پيدا کوي.

د تقوا له فايدو څخه دا هم ده چې الله تعالى و مؤمن مسلمان ته کارونه اسانوي، د خير دروازي ورباندي را خلاصوي، د دنيا او اخرت د سعادت او نيکبختۍ لاري به ورته را پرانيسي.

په بل ايت کې الله تعالى فرمايې: {وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُعْظِمْ لَهُ أَجْراً}. (الطلاق:۵)

ژباړه: څوک چې د الله عزوجل څخه وويريږي، الله تعالى به د هغه ګناهونه ور معاف کړي او لوی اجر به ورکړي.

او الله تعالى فرمايې: {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَاناً وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ}.(الانفال:۲۹).

ژباړه: اې مؤمنانو! که تاسو له الله تعالى څخه وويريږئ، نو الله تعالى به تاسي ته فرقان در په برخه کړي (چې د حق او باطل تر منځ توپير وکړئ.) او ستاسو ګناهونه به معاف کړئ او تاسو ته به بخښنه وکړي. الله تعالى لوی فضل کونکی دی.

لدې ايت څخه په واضحه ډول معلومه سوه؛ چاچې تقوا وکړه يعني د الله تعالى څخه په پټه او بنکاره وويريدی نو الله تعالى به د حق او باطل تر منځ د فرق کولو ځواک او مَلَکَه ورکړي، په دنيا کې به پر هدايت وي او په پوهې او بصيرت به ژوند تيروي، په اخرت کې به يې الله تعالى ګناهونه معاف کړي.

او د ايت دَين په اخير کې فرمايې: {وَاتَّقُوا اللَّهَ وَيُعَلِّمُكُمُ اللَّهُ}. (البقره:۲۸۲).

ژباړه: د الله تعالى څخه وويريږئ الله تعالى تاسو ته د عمل سمه لار درښيي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استغفار د ویلو فایدې:

الله تعالی د نوح علیه السلام او د هغه د قوم داسي حکایت کوي: {قُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّاراً يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَاراً يُمْدِدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَاراً}. (نوح:۱۰-۱۲).

ژباړه: ماوویل: له خپل رب څخه بخښنه وغواړئ، بېشکه چې هغه ډېر زیات بخښونکی دی؛ هغه به پر تاسو له اسمانه ښه اورښتونه وکړي؛ تاسو ته به مالونه او اولادونه در په برخه کړي، ستاسو لپاره به باغونه پیدا کړي او ستاسو لپاره به ویالې وبهوي.

دا د عبادت پایلې او نتایج دي، پدې ایت کښې عبادت یعني د بخښې غوښتلو په سبب الله تعالی په شپلو شپلو بارانونه کوي، بخښه غوښتونکو ته مالونه او اولادونه ورکوي، باغونه او د اوبو پراخي ور نصیب کوي.

همدارنګه الله تعالی د نبي علیه الصلاة والسلام او د هغه د قوم حکایت داسي رانقلوي: {وَأَنِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُمَتِّعْكُمْ مَتَاعاً حَسَناً إِلَى أَجَلٍ مُسَمّىً وَيُؤْتِ كُلَّ ذِي فَضْلٍ فَضْلَهُ}.(هود:۳).

ژباړه: او که تاسو له خپل رب عزوجل څخه بخښنه وغواړئ او د هغه لوري ته را وګرځئ، نو هغه به تر یوې ټاکلې مودې پورې تاسو ته د ژوند ښه وسایل درکړي؛ او هر د فضل خاوند ته به د هغه فضل ورکړي.

ددې ایاتونه په څیر الله تعالی د هود علیه السلام او د هغه د قوم حکایت هم رانقلوي او فرمایلي یې دي: {وَيَا قَوْمِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَاراً وَيَزِدْكُمْ قُوَّةً إِلَى قُوَّتِكُمْ}.(هود:۵۲).

ژباړه: او اې زما قومه! له خپل رب څخه بخښنه وغواړئ، بیا د هغه لوري ته رجوع وکړي، هغه به پر تاسو له اسمانه ښه اورښتونه وکړي، او ستاسو پر اوسني قوت سربیره به نور قوت در زیات کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مسلمان په ژوند کي د صالح عمل فايدې:

همدا شان الله تعالى فرمايي: {مَنْ عَمِلَ صَالِحاً مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهُ حَيَاةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ}. (النحل:٩٧).

ژباړه: هر څوک چې ښه عمل وکړي که هغه نارينه وي او که ښځه، په دې شرط چې مؤمن وي، هغه ته به موږ خامخا په دنيا کي پاک ژوند ورکړو او (په اخرت کښې به) دغسي خلکو ته خامخا د هغو اجر له ډېرو ښو عملونو سره سم ورکړو.

ددې ايت څخه دا خبره څرګنده سوه؛ چې د ايمان او نيک عمل په سبب الله تعالى و انسان ته پاک او نيکبخته ژوند ورکوي، داسي ژوند چې د الله تعالى پر ويره او د رسول صلى الله عليه وسلم پر اطاعت ولاړ وي.

همدا رنګه په نبوي احاديثو کي د عباداتو ښې پايلې او ښه تاثيرات را نقل سوي دي، نبي عليه الصلاة والسلام و عبدالله ابن عباس رضي الله عنهما ته په قيمتي وصيت کي فرمايي:(احْفَظِ اللَّهَ يَحْفَظْكَ، احْفَظِ اللَّهَ تَجِدْهُ تُجَاهَكَ).(الترمذي).

ژباړه: (د الله تعالى د دين او احکامو ساتنه په دعوت او عمل سره وکړه الله تعالى به ستا ساتنه وکړي، د الله تعالى احکام عملي کړه نو الله تعالى به خپل مخ ته وويني. (الترمذي).

په مسند احمد کي روايت دى رسول الله صلى عليه وسلم فرمايلي دي: (احْفَظِ اللهَ يَحْفَظْكَ، احْفَظِ اللهَ تَجِدْهُ أَمَامَكَ، تَعَرَّفْ إِلَيْهِ فِي الرَّخَاءِ، يَعْرِفْكَ فِي الشِّدَّةِ).

ژباړه: (د الله تعالى د دين او احکامو ساتنه په دعوت او عمل سره وکړه الله تعالى به ستا ساتنه وکړي، د الله تعالى احکام عملي کړه نو الله تعالى به (د خپلي مرستي لپاره) خپل مخ ته وويني، د اسانۍ په حالت کي د الله تعالى احکام عملي کړه نو الله تعالى به په سختۍ کي ستا کومک وکړي).

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدا حديث امام نووي پخپل کتاب اربعين کي په نونسم شمېره رانقل کړی دی، او د نووي په شرح کي ابن رجب رحمة الله عليه ددې حديث څخه قيمتي معناګاني را ايستلي دي او فرمايلي دي: کله چې الله تعالی د خپل بنده حفاظت کوي نو دوه ډوله حفاظت يې کوی:

لمړی: د بدن، مال، اولاد او کورنۍ حفاظت يې کوي.

دوهم: د دينداری حفاظت يې کوي، يعني له ګمراه کونکو شبهاتو او ناروا خواهشاتو څخه يې ساتي چې له امله به په دين او دنيا کي پوره استقامت ترلاسه کړي، نو چا که د الله تعالی احکام عملي کړل او تر حدود يې تجاوز ونه کړ نو الله تعالی د هغه حفاظت کوي، نو د الله تعالی بنده د هغه د حدودو ساتنه کوي امرونه يې عملي کوي او د منع سو شيانو څخه يې ځان ساتي.

د نبي عليه الصلاة والسلام دا قول: (يَحْفَظْكَ). يعني (الله تعالی به ستا ساتنه وکړي) دا د عمل جزاء ده، او د صالح عمل ښه پايله او نتيجه ده، همدا د عمل مطابق جزاء ده، او نبي عليه الصلاة والسلام دا قول چې فرمايلي يې دي: (احْفَظِ اللهَ تَجِدْهُ أَمَامَكَ). يعني (د الله تعالی د حدودو ساتنه وکړه الله تعالی به (د خپلي مرستي لپاره) خپل مخ ته وويني، يعني: الله تعالی به په تا باندي احاطه وکړي او ستا رعايت به وکړي، او د هر ډول بدۍ څخه به ستا ساتنه وکړي.

همدا ډول د نبي عليه الصلاة والسلام دا قول: (تَعَرَّفْ إِلَيْهِ فِي الرَّخَاءِ، يَعْرِفْكَ فِي الشِّدَّةِ).(د اسانۍ په حالت کي د الله تعالی احکام عملي کړه، نو الله تعالی به په سختۍ کي ستا کومک وکړي) يعني: کله چې ته د الله عزوجل او د رسول صلی الله عليه وسلم اطاعت د پراخۍ او اسانۍ په حالت کي وکړې او نافرماني يې نه کوي نو الله تعالی به د همدې عمل په اساس تاته اجر او ثواب درکړي او په سختۍ کي به دې يوازي نه پرېږدي.

ددې خبري د لا روښانتيا لپاره د هغو درو کسانو قصه رانقلوو چې د باران له امله يې په غره کښي يوه غار ته پناه وړې وه، غار ته په داخليدوسره يوه لويه ډبره را ايله سول او د غار خوله يې بنده کړل چې له امله يې دې درو کسانو د راوتلو وس نه درلود، نو په غار کي په داسي حال کي پاته سول چې په ژوندون يې د ځانو لپاره قبر جوړ کړ، په خپلو مابينځو کي

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې سره وويل چې ددې سختۍ څخه به يوازې په هغو اعمالو خلاصون پيدا کوو چې د پراخۍ او اسانۍ په وخت کې مو ترسره کړي دي، نو هر يوه خپل اعمال الله تعالى ته وسيله کړل، يوه يې د مور او پلار سره نيکه رويه او سلوک و الله تعالى ته وسيله کړل، بل يې د الله تعالى د ويري د زنا پريښول و الله تعالى ته وسيله کړ، او دريم يې د مزدور د حق ساتنه او په هغه کښې زياتوب و الله تعالى ته وسيله کړل، نو ټولو هغه اعمال الله تعالى ته وسيله کړل چې د اسانۍ او پراخۍ په حالت کې يې ترسره کړي وه، نو الله تعالى دا لو ډبره ايسته کړل او دوی لدې غار څخه راووتل او خلاصون يې پيدا کړ.(دا قصه په صحيح البخاري او صحيح مسلم کې رانقل سوې ده).

همدا شان لمونځ، زکاة، روژه او حج ترسره کول د مسلمان په ژوند کې ښه اغيزې او نتيجې لري.

د مسلمان په ژوند کې د لمانځه غوره پايلې:

لمونځ د اسلام ستن (يا د ملا د تير حثيت لري)، دا هغه عبادت دی چې د فحشاء او منکر څخه مسلمان راګرځوي، دا عبادت د بنده او الله ترمنځ يوه ټينګه او مضبوطه رابطه ده، کله چې يو مسلمان خپل لمنځونه په مسجد کې د نورو مسلمانانو سره کوي نو پدې سره دده اړيکه د الله تعالى سر نوره هم قوي کيږي، په دې عمل سره دده اړيکه شپه او ورځ د الله تعالى سره دايمي او ابدي پاتيږي.

د الله عزوجل لپاره پنځه وخته فرض لمونځ او نور نوافل اداء کول انسان له فحشاء او منکر څخه ليرې ساتي، کله چې يو انسان د يو منکر کار هوډ وکړي نو لمونځ يادکړي او د ځان څخه پوښتنه کوي چې لمونځ د څه لپاره کوي؟ او ولې پر لمانځه دومره ټينګ دی؟ نو خپله خپل نفس ته ځواب ورکوي او وايي: ځکه لمونځ کوي چې د الله تعالى څخه د ثواب او اجر اميد او د عذاب څخه يې ويره لري، ځکه دا لمونځ دی چې انسان له فحشاء او منکر څخه راګرځوي، نو د لمانځه په سبب به د فحشاء او منکر څخه ليرې وي.

الله تعالى فرمايلي دي: {وَأَقِمِ الصَّلاةَ إِنَّ الصَّلاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ}.(العنکبوت:۴۵).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه: او لمونځ قايم کړه، په باوري ډول لمونځ له بدلمنۍ او ناوړو چارو څخه منع کوي.

د مسلمان په ژوند کي د زکاة ورکولو ګټې:

همدارنګه زکاة ورکول هم له ډيرو اغيزناکو او عظيمو فوايدو څخه برخمن دی، د زکاة په ورکولو سره د مسلمان نفس د زړه د تنګۍ او بخل څخه ساتي، مال پاکيږي نمو او ډيربښت کوي، همدارنګه د زکاة په ورکولو سره که چيري خانان خپل زکاتونه و فقيرانو ته ورکړي نو د دې الهي حکم په ترسره کولو سره به فقيران مارې او بي حاجته سي، چي دې ته په عربي کي (التکافل الاجتماعي) وايې.

د معاذ بن جبل رضي الله عنه په حديث کي راغلي دي، چي رسول الله صلى الله عليه وسلم ورته وويل: (که چيري دې خلګو (يعني اهل کتابو) د لمانځه حکم ومانه، نو دوی ته خبر ورکړه چي الله تعالى د دوی په اموالو کي زکاة فرض کړی دی، چي د دوی د خانانو څخه به اخيستل کيږي او د دوی پر فقيرانو به تقسيميږي.

د زکاة په ورکړه کښي خپله خانانو ته هم لويه ګټه رسيږي ځکه د زکاة په ورکړي سره نفسونه پاکيږي، په مال کښي يې نمو او ډيربښت راځي، د مسلمانانو سره په مرسته او کومک سره ثواب ورکول کيږي، او الله تعالى د زکاة حکم پداسي ډول فرض کړی دی چي فقير او غني دواړو ته په يو وخت کي ګټه رسيږي، زکاة د مال هغه لږ برخه ده چي حاجتمند ته يې وربانديې فضيلت ورکړی دی او د مال لږ برخه يې پر غني يا خان فرض کړی دی.

مسکينانو ته په زکات او د صدقاتو په ورکولو باندې ښه اثار او ګټوري پايلي مرتبي دي، په صحيح مسلم کي د ابوهريره رضي الله عنه روايت دی چي رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: يو وخت يو سړی په يوه دښته کي روان ؤ چي نابره يې د وريځي له طرفه اواز واوريدی: چي د فلاني باغچه اوبه کړه، نو وريځ روانه سوه او پر يوې توري ډبريني مځکي يې باران وکړ، تر څو يو خوړ د اوبو ډک سو، نو دې سړي دا اوبه تعقيب کړي، تر څو يو داسي سړي ته ورسيد چي په باغ کي يې اوبه په بيلچه بيلولې، ده ورته وويل: اې! د الله بنده ستا نوم څه دی؟ هغه ورته وويل: فلانی، ده د ځان سره وويل: دا خو هغه نوم دی چي ما له وريځي څخه واوريدی، هغه ورته وويل: د اې د الله بنده! ولي زما څخه پوښتنه کوي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده ورته وويل: ما يو اواز له وريځي له طرفه واوريدی، د هغه چا نوم مي واريدی چي د دې اوبو خاوند دی، او ويل ئې: د فلاني باغ اوبه کړه يعني ستا نوم يې ياداوه، نو ته پدې باغ کي څه کوي؟ هغه سړي ورته وويل: دا چي تا دا خبره وکړه، نو زه د دې باغ په حاصلاتو کښي فکر کوم، درې برخي يې کوم، يوه برخه يې خيراتوم، دوهمه برخه زه او زما عيال خورو، او پاته برخه يې دوباره په باغ کي لګوم. په بل روايت کي راځي چي دريمه برخه يې مسکينانو، سوالګرو او مسافرو ته ورکوم.

د مسلمان په ژوند کي د روژې نيولو ښې پايلي:

روژه هم د نورو عبادتو په څير د لويو ګټو او ښو پايلو څخه برخمنه ده، ځکه چي روژه ډال دی، لکه څنګه چي رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمايلي دي: "الصيامُ جُنَّة" يعني روژه ډال دی، همدا روژه د اور څخه هم ډال او سَپَر دی، د اخيرت د عذاب څخه وقايه او پوښ دی، روژه د ګناهونو په مقابل کي ډال دی، ځکه د روژې په نيولو سره د نفس او شهوت قوت کمزوری کيږي، روژه د هغو محرماتو تر منځ يو ديوال دی چي د ځينو نعمتو له لذت څخه رامنځ ته کيږي، لدې کبله رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمايلي دي: (حُفَّتِ الْجَنَّةُ بِالْمَكَارِهِ، وَحُفَّتِ النَّارُ بِالشَّهَوَاتِ). (صحيح مسلم، كتاب الْجَنَّةِ وَصِفَةِ نَعِيمِهَا وَأَهْلِهَا). ژباړه: (جنت په سختيو او کړاونو کي پټ دی، او جهنم په شهواتو کي پټ دی).

او د مسلم په روايت کي راځي چي جنت ته لار د الله تعالی پر طاعت باندي صبر او د ګناهونو څخه صبر ته ضرورت لري، او جهنم ته لار په شهواتو کي پټه ده.

نو کوم انسان چي لدې ناروا خواهشاتو او شهواتو څخه ليري سو نو ژوند يې سلامت سو، او کله چي د شهواتو او خواهشاتو و خوا ته مخ کړي نو پايله او انجام يې غم او پښيماني او د دنيا او اخرت ذلت او خواري ده. عبدالله ابن مسعود رضی الله عنه د رسول الله صلی الله عليه وسلم څخه روايت رانقلوي چي هغه وفرمايل: اې د ځوانانو ټولې! د چا که په تاسو کي د نکاح توان وي نو هغه دي ضرور نکاح وکړي، ځکه دا نکاح د سترګو ډېره را بندونکې او د شرمګاه ښه ساتونکې ده، او د چا که د نکاح توان نه وي نو هغه دي روژې ونيسي ځکه دا روژه ده لپاره د خواهشاتو منع کونکې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نبي عليه الصلاة والسلام دا خبره واضحه کړل چي کوم انسان د نکاح توان ولري نو هغه دي د خپل نفس او د بل نفس د پاکۍ له کبله د نکاح په کولو کي تيزي وکړي.

خو کله چي د نکاح وس او توان نه لري نو د هغه لپاره نبي کريم صلى الله عليه وسلم د نبوي علاج وړاندیز کړی دی چي هغه روژه ده، ځکه په روژه کښي د نفس د ضعيفوالي له کبله روژه يو حامي او وقايه د ګناهونو څخه وي.

کله چي خانان روژه نيسي نو دوی ته د وږو کسانو احساس پيدا کيږي، نو پدې کار سره د الله تعالى شکر اداء کوي، دا فکر ورسره پيدا کيږي چي دوی داسي ديني ورونه لري چي بيله روژې لوږه تيروي.

د حج فريضه د مسلمان په ژوند کي:

حج يو لوی عبادت دی، الله تعالى پر خپلو بندګانو په ټول عمر کي يو وار فرض کړی دی، په حج کي ځيني احکام تر مال پوري تعلق لري او ځيني بيا تر بدن پوري تعلق پيدا کوي، چي په ترسره کولو سره يې د مسلمان په ژوند کي ښې او ګټوري پايلي او نتيجې په لاس ورځي، او رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: (يوه عمره تر بلي عمرې د ګناهونو کفاره ده، او د قبول سوي حج بدله بيله جنته بل څه نه ده). (البخاري،مسلم).

د ابوهريره رضى الله عنه څخه روايت دی چي د رسول الله صلى الله عليه وسلم څخه تر ټولو افضلو اعمالو پوښتنه وسول نو هغه ورته وويل: (پر الله تعالى او د هغه پر رسول ايمان ايمان لرل، بيا يې ورته وويل سول چي ددې څخه وروسته کوم عمل زيات افضل دی؟ وې فرمايل: د الله تعالى په لار کښي جهاد کول، بيا يې ورته وويل سول چي ددې څخه وروسته کوم عمل زيات بهتر دی؟ وې فرمايل: قبول سوی حج). (البخاري، مسلم).

د ابوهريره رضى الله عنه څخه روايت دی چي رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل: (چا که د الله تعالى لپاره داسي حج وکړ چي نه يې شرعي جماع وکړه او نه يې ناروا عمل وکړ نو داسي راستون سو لکه اوس چي خپلي مور زيږولی وي). (البخاري،مسلم).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مقبول حج علامه داده چي د نبي عليه الصلاة والسلام د سنت مطابق وي، او د حج څخه وروسته يې په ژوند کښې نوره هم تقوا او ديندارۍ راغلي وي.

حج او عمره و الله تعالى ته د قرب او نژديوالى لوى سببونه دي، د مثال په ډول طواف؛ طواف داسي عبادت دى چي الله تعالى د کعبې له ځانګړتياؤ څخه ګرځولى دى، يعني دا عبادت يوازي او يوازي د کعبې پر شاوخوا کيداى سي.

دا خبره د يادولو وړ ده چي هر طواف چي د کعبې ماسيوا بل ځاى کيږي هغه نامشروع او ناروا عمل دى، لدې کبله پر قبر طواف کول حرام عمل دى.

په همدې توګه د حجر اسود مچول او لمسول، او د رکن يمانى لمسول يو مشروع عمل دى، ددې دوو ځايو ماسيو بل هيڅ چيرې د ډبرې په مچولو او لمس کولو سره الله عزوجل ته ځان نژدې کول نه دي راغلي او نه الله تعالى دا عمل مشروع ګرځولى دى. لدې کبله کله چي عمر رضى الله عنه حجر اسود مچل کړ نو وې ويل: زه پدې ښه پوهيږم چي ته يوه ډبره يې، نه ضرر رسولاى سي او نه ګټه، که ما رسول الله صلى الله عليه وسلم نه واى ليدلى چي ته يې مچولې ما به نه واى مچ کړې، (البخاري، مسلم).

د حج په اداء کولو سره د يو مسلمان په ژوند کښې ښې او ګټورې پايلې او نتيجې په لاس راځي، کله چي حاجي د حج لپاره خپل کالي وکاږي او احرام واغوندى نو پدې حالت کي خان او مسکين يو شان وي، چي ددې لباس په اغوستلو سره يې د کفن لباس وريادیږي، نو د مرګ لپاره په نيکو اعمالو تيارى نيسي، لکه څنګه چي الله تعالى فرمايلي دي: {تَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَى}.(البقره:۱۹۷)

ژباړه: د حج د سفر لپاره د لاري توښه درسره واخلئ؛ او تر هر څه ښه د لاري توښه پرهيزګاري ده.

او بيا کله چي حاجيان د عرفې پر ميدان سره يوځاى سي نو دا خپله د قيامت د ورځې د دريدولو سره مشابهت پيدا کوي، نو د قيامت د ورځې لپاره په صالحو اعمالو سره ځان تياروي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

همداسي په حج کي د شرق او غرب مسلمانان ملاقات او ليده کاته کوي، پيژندنه يې کيږي او يو او بل ته نصيحتونه کوي، په احوالو ځانونه سره خبروي او په خوشحاليو يې خوشحاله کيږي، دا داسي مثال لري لکه دردونه او کړاونه چې يې سره شريک وي، يو بل تەلارښونه کوي، او د الله تعالى د امر مطابق يو له بله په نيکۍ او تقوا کومک سره کوي.

حاصل د خبري دادی؛ چې دا لوی او عظيم عبادات دي، چې الله تعالى مشروع ګرځولي دي، او خپل حنيف دين يې وربانديې بناء کړی دی، چې په ترسره کولو سره يې د مسلمان په ژوند کي ګټوري او اغيزناکي پايلي په دنيا او اخرت کي لاس تەورځي.

د الله تعالى څخه سوال کوم چې د هغه اعمالو توفيق راکړي چې الله تعالى وربانديې راضي کيږي، او موږ د هغو کسانو له جملې څخه وګرځوي چې خبره اوري او د ښو خبرو متابعت کوي، او د الله تعالى څخه دا سوال کوم چې موږ د هدايت لوري ته بلونکي مهديين وګرځوي، يقيناً الله تعالى سخاوالا او کريم ذات دی.

وصلَّى الله وسلم وبارك وأنعم على خير أنبيائه ورسله نبيِّنا وإمامنا وسيدنا محمد بن عبد الله، وعلى آله وأصحابه، ومَن سلك سبيلَه واهتدى بهداه، والحمد لله ربّ العالمين، والسلام عليكم ورحمة الله وبركاته.

٢٦/٧/١٤٣٩

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library